

En læremester i Botswana

AKTUELT I FORENINGEN

LISBET T. KONGSVIK

E-post: lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

– Han er et utpreget ja-menneske og en person som heller lar andre skinne enn å ta æren selv. Slik ble ortopeden Paolo Rossi beskrevet av sine kolleger da han nylig fikk prisen *Årets lege i Telemark*.

ENGASJERT: Ortopeden Paolo Rossi drar flere ganger i året til Botswana for å undervise og veilede kirurger. Foto: Privat.

Mannen med det italienskklingende navnet vokste opp i Danmark med dansk mor og italiensk far. Det var en dramatisk hendelse i nabolaget som vekket interessen for anatomi hos fem år gamle Paolo Rossi. Naboens hund ble påkjørt og lå på veien med revnet buk og tarmen som tørt ut. Et grusomt syn, men lille Paolo bøyde seg over hunden og studerte den nøye.

– Er det slik vi er laget innvendig, tenkte han.

Det var her, som barn, interessen for anatomi og medisin ble vekket. Som ung voksen fulgte medisinstudier hjemme i Danmark.

Internasjonalt engasjement

Under medisinstudiet engasjerte Paolo Rossi seg i internasjonalt arbeid. Den danske studentorganisasjonen IMCC har hatt u-lands prosjekter i over 40 år. Som siste års medisinstudent kunne man søke jobb i prosjekter i blant annet India, Bangladesh og Botswana, og det var et slikt prosjekt som brakte Rossi til Botswana.

Det var også under sitt første opphold i Botswana at han traff sin norske kone. Hun studerte medisin i Danmark og hadde reist til Botswana med samme organisasjon.

De siste årene har Paolo Rossi og kona, øyelege Nina Holst, reist til Botswana to ganger årlig. De reiser på eget initiativ og for egen regning når de har ferie eller overlegepermisjon. Her bidrar de begge med sin kompetanse uten noen form for kompensasjon. Rossi har startet et prosjekt hvor han stiller opp som veileder og faglig tilrettelegger for utviklingen av medisin og ortopedi for befolkningen.

Prosjekt i Botswana

- Botswana er et fattig utviklingsland. De utdanner selv kun 40 leger i året. To millioner mennesker må klare seg med 12 ortopeder; i Norge er det til sammenligning 1000 ortopeder, påpeker Rossi.

Han forteller at det også er et problem at kun ti prosent av de botswanske medisinstudentene som utdanner seg i utlandet kommer tilbake til hjemlandet når de er ferdige leger.

- Ved å ta kontakt med forskjellige sykehus har vi funnet ut hvor de trenger oss mest og hvor vi kan fungere på best mulig måte. Vi føler at dette er tiden der vi gir noe tilbake, ettersom oppholdene våre i Botswana har vært en stor del av våre liv. Og skal vi få gjort noe, så må vi gjøre det nå fordi behovet er så stort, sier han.

Rossi forteller at det jobber mange utenlandske leger i Botswana, blant annet har Cuba et prosjekt der de sender leger på treårs-kontrakter for å jobbe i u-land.

- Botswana er et land med demokrati og en økonomi i vekst. Det er bygget flere sykehus i landet, men sykehusene sliter med rekruttering, sier han.

Veileder og opererer

Når Paolo Rossi er i Botswana, så underviser han en dag i uken på universitetet i hovedstaden Gaborone. Fire dager i uken veileder og opererer han sammen med lokale kirurger på sykehuset i byen Molepolole.

- Her hjemme er protesene vi bruker til amputerte pasienter blitt svært avanserte; vi har for eksempel «tenkende knær». I Botswana er de glad til om beinet blir reddet selv om de får et helt stivt bein. For folk i u-land er det ofte store problemer knyttet til det å måtte amputere fordi oppfølgingen og hjelpen i etterkant er så mangelfull. Det er dårlig kvalitet på det arbeidet ortopediingeniørene utfører, og det er liten kapasitet til å lage proteser som også er en ganske krevende og kostbar prosess. I Botswana livnærer mange seg av jordbruk, og det er vanskelig å gå i åkeren når man bare har ett bein, sier han.

Følger pasienten nøye

Paolo Rossi slipper ikke helt taket i Botswana når han er hjemme i Norge; han hjelper regelmessig til med blant annet å tolke røntgenbilder han får tilsendt fra sykehuset der nede.

Her hjemme jobber han til daglig som overlege på seksjon for ortopedi på Sykehuset Telemark i Skien. At valget falt på spesialiteten ortopedi var litt tilfeldig.

- Jeg kunne vel egentlig blitt både karkirurg og gastrokirurg etter å ha jobbet på de to avdelingene, men interessen for ortopedi kom gradvis da jeg jobbet to år med generell kirurgi på Sørlandet sykehus i Kristiansand, sier han.

Rossi blir beskrevet som en lege som engasjerer seg spesielt i de pasientene som har det mest vanskelig. Han følger mange av sine pasienter lenger enn han må. En gang fulgte han på eget initiativ og fritid en pasient til Gøteborg for å få tilpasset en spesialprotese. Pasienten trengte en protese etter en dramatisk hasteamputasjon - som måtte til for å redde pasientens liv.

Slipper yngre krefter til

– Jeg har jobbet som avdelingsoverlege på ortopedisk avdeling i Skien i åtte år, men nå har jeg trappet litt ned og latt yngre krefter ta over, sier Rossi.

Nå jobber han noen dager i uken på poliklinikken hvor han kontroller og følger opp nyfødte som har hoftedysplasi. I tillegg er han operativ på ortopedisk avdeling.

Rossi forteller at han og kona hadde planer om å bli gamle i Danmark, men at de nå har bestemt seg for å bli i Norge. De bor på et småbruk rett utenfor Skien; et sted han beskriver som fullstendig på landet, men med kort vei til sykehuset. På småbruket kobler han av fra legejobben. Her bruker han mye av tiden sin til å restaurere et gammelt fjøs samtidig som han planlegger neste reise til Botswana.

Publisert: 4. november 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no